

HET ZESDE EUROPESE MYCOLOGISCHE KONGRES

H.A. van der Aa

Eemnesserweg 90
Baarn

Ter gelegenheid van het zesde europese mycologische kongres verzamelden zich tussen 19 en 27 oktober ongeveer 180 mycologen uit 22 europese landen en uit Israel en Canada, in de zuid-franse stad Avignon. Dit kongres stond onder auspiciën van de Société Mycologique de France en werd georganiseerd door de Société Mycologique de Vaucluse. Het stadsbestuur had in het Hôtel de Ville ruime zalen beschikbaar gesteld voor ontvangsten, vergaderingen, werkruimte en een permanente tentoonstelling.

Het kongres werd officieel geopend op zaterdag 19 oktober, 's middags om 6 uur, met een ontvangst in het stadhuis, met toespraken van de heren H. Romagnesi en L. Rioussset namens de organiserende verenigingen en door de burgemeester van Avignon. Tijdens de openingszitting die 's avonds volgde, werd de 11-koppige nederlandse vertegenwoordiging aangenaam verrast, toen op voorstel van de voorzitter van het vorige kongres, H. Romagnesi, onze landgenoot Dr.A.F.M. Reijnders werd gekozen tot voorzitter van dit kongres. In de toespraak die Dr. Reijnders daarna hield, benadrukte hij de belangrijke rol die de franse mycologen steeds hebben gespeeld bij deze europese kongressen. Dr.C. Bas werd aangewezen als nederlandse vertegenwoordiger in de kommissie die o.a. de vraag te beantwoorden kreeg, waar het volgende kongres moet worden gehouden. Daarna volgden nog uitvoerige uiteenzettingen betreffende de geologie en de paddestoelenflora van de te bezoeken ekskursieterreinen. De hier gewekte grote verwachtingen konden echter niet waargemaakt worden, als gevolg van de droogte en veel te vroeg ingevallen koude in de voorgaande periode. De ekskursies hadden echter ten dele een toeristisch karakter en wat we aan paddestoelen te kort kwamen werd ruimschoots vergoed door het prachtige provençaalse landschap.

Op zondag 20 oktober had de tocht een zuiver toeristisch karakter. Per bus trokken we in zuidelijke richting en bezochten de Alpillen met het oude bergdorp Les Baux, Les Antiques, resten van de oude romeinse stad Glanum en de Abbaye de Saint Michel de Frigolet nabij Tarascon. In de olijftuinen, nabij Les Antiques vonden ijverige mycologen overigens allerlei interessante schimmels en een aantal eksemplaren van *Omphalotus olearius*, die bij de

olijvenkwekers terecht een slechte reputatie heeft.

Op maandag 21 oktober werd de eerste mycologische ekskursie georganiseerd naar het plateau van de Vaucluse en de hellingen van de Mont Ventoux. Een lange busrit in oostelijke richting bracht ons via Le Thor en Isle sur Sorgue naar Coustelet, van waaruit de klim naar Gordes begon. De wijnvelden maakten geleidelijk plaats voor lavendelvelden en in het rotsachtige landschap zagen we op verschillende plaatsen de voor dit deel van de Provence karakteristieke stenen bouwseltjes, die borries worden genoemd. De hele verdere tocht zou de alsmaar draaiende weg ons beelden gunnen van de Mont Ventoux, waarvan de top echter steeds in de wolken zou blijven. De sneeuw op de Ventoux lag er dit jaar uitzonderlijk vroeg en hoe grimmig de koude, geholpen door de mistral, deze bergstreek kan maken, zouden we niet lang daarna aan den lijve ondervinden. In Revest de Bion, op ongeveer 1000 meter hoogte werden we opgewacht door enkele plaatselijke mycologen en door de burgemeester, die ons begeleidde naar een *Pinus*-bos waarvan men grote verwachtingen had. Paddestoelen waren er wel, zij het met mondjesmaat en meestal bevroren. Maar het was een mooi bos, er was beschutting tegen de koude wind en aan de rand konden we genieten van een fraai uitzicht. Aan de rand van dit bos werden ook opnamen gemaakt door een televisieploeg uit Lyon en 's avonds kon men in de franse huiskamers o.a. G. de Vries, te midden van een blauwbekkende groep mycologen over truffels horen en zien praten.

Omstreeks het middaguur keerden we terug naar het dorp Revest de Bion, waar ons een lunch wachtte die zeer gevarieerd en welvoorzien mocht heten, maar die onder barre omstandigheden moest worden verorberd. Blauw van de kou zag men vele hongerige mycologen samendrommen rond een afdakje achter het gemeentehuis, waar worsten werden geroosterd, warme bonen met knoflook, kaas, patées, stokbroden en tenslotte nog cake werden uitgereikt en wijn en koffie werden getapt. Zonder enige beschutting tegen de razende mistral en bij een temperatuur van enkele graden boven 0 zag dit anders stellig zeer rustige dorpje nu het zonderlinge schouwspel van achter hun weggewaaide wijnbeker of bord aanrennende mycologen, waarvan er tenslotte een aantal onderdak vonden in een school anneks dorps huis, de eenvoudige burelen van de Maire en de enkele cafeetjes die het dorpje rijk was.

Na de afscheidstoespraak van de burgemeester vertrokken we richting Sault, en vandaar de Ventoux op, om een bezoek te brengen aan het Massif des Cèdres, één van de beide Cederbossen van de Provence. *Cedrus atlantica* Manetti is hier omstreeks 1860 ingevoerd, nadat de natuurlijke bossen het onder de kapwoede van de mens en de mistral min of meer hadden begeven. De boom heeft zich hier goed aangepast en de Cedraies maken een evenwichtige, bijna

natuurlijke indruk en bieden tevens ruimte aan tal van andere bomen en struiken, waarvan *Quercus pubescens*, *Q. ilex*, *Juniperus oxycedrus*, *Pistacia terebinthus*, *Amelanchier rotundifolia* en *Buxus sempervirens* de opvallendste zijn. Vooral de laatstgenoemde bleek een rijk substraat te zijn voor allerlei Aphyllophorales, discomyceten en ander klein goed. De opvallendste paddestoel is *Cortinarius herculeus*, die in mycorrhiza leeft met de Ceder. Zijn voorkomen in Europa is beperkt tot deze Cedraies, maar hier komen ze dan ook in enorme aantallen voor. Daarnaast waren er ook andere Cortinariï, wat Boleten en Gasteromyceten, niet overvloedig maar toch voor elk wat wils. De terugtocht naar Avignon ging via Carpentras waar we nog een blik konden werpen op het 18e eeuwse aquadukt. 's Avonds werden er dia's en een film vertoond.

Op dinsdag 22 en donderdag 24 oktober kon men deelnemen aan ekskursies naar de Caves Vinicoles in Chateauneuf du Pape of naar Sérignan, waar in het voormalige huis van de beroemde franse entomoloog/mycoloog J.H. Fabre een grote verzameling akwarellen van voornamelijk makromyceten tentoon wordt gesteld. Opvallend waren de prachtige, subtiele kleuren maar de vormgeving was enigszins schematisch. De lamellen waren bv. door lijntjes aangegeven. Achter het huis bevond zich een botanische tuin met vele interessante inheemse en eksotische planten.

Zowel op dinsdag als op donderdag waren de middagen bestemd voor de lezingen. Deze namen per stuk ongeveer 20 minuten in beslag en waren zeer verschillend van kwaliteit en onderwerp, wat de aandacht in de zaal niet ten goede kwam. Van de nederlanders hielden Dr.W. Gams, Dr.G.A. de Vries en Dr.A.F.M. Reijnders lezingen.

Op woensdag 23 oktober werd er weer een dagekskursie gehouden met als doel het Massif des Cédres in het Lubérongebied, dat hemelsbreed ongeveer 40 km zuidelijker ligt dan het Cederwoud van de Mont Ventoux, en een aanmerkelijk kleinere oppervlakte beslaat. Na een busrit langs en door prachtige bergstadjes als Lacoste en Bonnieux bleven we ongeveer 4 uur in het Cederwoud en de nabijgelegen hellingen. Hoewel het koud was, hadden we geen last van de mistral, die pas laat in de middag weer zou opsteken.

's Avonds om 8 uur werd iedereen weer verwacht in het enorme Palais des Papes, waar gedurende de middeleeuwen uit Rome verdreven pausen enige tijd hun domicilie hadden, en dat was gekozen als decor voor het grote banket. In de Salle de la Grande Audience, de grootste zaal van het zgn. Palais Nouveau, lieten wij ons de provençaalse gerechten en wijnen goed smaken, terwijl een troubadour van tafel naar tafel ging en een groep uit de Vaucluse folkloristische dansen uitvoerde. Het was alleen jammer dat de Pâté de Grives voor deze gelegenheid het leven had gekost aan - naar voorzichtige schattingen - 3000 lijsters, iets wat velen

Gepubliceerd met de toestemming van de heer A.F.M. Reijnders

ontging, maar voor anderen aanleiding was het gerecht demonstratief te weigeren. Het was diep in de nacht toen de meeste kongressisten hun hotel weer opzochten.

Vrijdag 25 oktober werd de laatste dagekskursie gehouden en wel naar het Sainte Baume gebergte. Hiervoor moesten we bijna 3 uur bussen in zuid-oostelijke richting tot voorbij Aix en Provence om vandaaruit met een lange klim over de Col d'Espigoulier het hooggelegen ekskursieterrein te bereiken. Het Sainte Baume-gebergte dankt zijn botanische rijkdom aan een grote verscheidenheid van geologische formaties en aan een klimaat, dat dubbel zo vochtig is als in het nabije Marseille en de Provence. Naast de bossen met *Pinus halepensis*, *sylvestris* en *maritima* en met veel *Quercus pubescens* en *Q. ilex* en overgangen naar alle stadia van de garigues, met tal van mediterrane heesters en kruiden, is er een groot gemengd loofbos met reusachtige beuken en Taxusbomen, waar een aantal uiterst zeldzame Aphyllophorales en discomyceten zou voorkomen. Maar zoals zo vaak kwamen de aangekondigde specialiteiten niet te voorschijn, maar zorgden enkele niet verwachte vondsten voor het nodige vuurwerk. Eén daarvan was de vondst van *Oudemansiella caussei*, die ook de verwende franse mycologen enthousiast maakte, maar die een maand eerder door nederlandse mycologen tijdens de Ardennenekskursie ook was gevonden.

Zaterdag 26 oktober werd door de meeste kongressisten be-

steed aan sightseeing, inkopen of kleinere ekskursies in de omgeving, want de enige officiële gebeurtenis, de slotzitting, was pas om 16.00 uur gepland. Tijdens deze slotzitting overhandigde H. Romagnesi aan Dr. Reijnders een speciaal voor deze gelegenheid door de eerste graveur van de parijse Monnaie gemaakte bronzen medaille (zie foto). Tevens werd bekendgemaakt dat het driemanschap Reijnders, Romagnesi, Moser uiteindelijk zal beslissen in welk land het volgende kongres zal worden gehouden. Hiervoor komt op de eerste plaats een oost-europees land in aanmerking en één van de deelnemers aanvaardde de opdracht hierover als eerste de Russen te polsen (de Russen waren te elfder ure niet naar Avignon gekomen). Als Rusland af zou vallen zou Hongarije of Joegoslavië in aanmerking komen. Zou men onverhoopt toch weer op een west-europees land moeten terugvallen, dan heeft Italië zich al als organiserend land aangeboden. Bij de reserve landen waarop men tenslotte nog een beroep zou kunnen doen, hoort ook Nederland. Maar in verband met de organisatorische moeilijkheden, die een kongres van deze omvang meebrengt en vooral ook vanwege de moeilijke opgave om een paar honderd mycologen binnen één week een aantrekkelijk ekskursieprogramma met veel paddestoelen te kunnen garanderen, heeft de nederlandse afvaardiging, die bij de betrokken vergadering vertegenwoordigd was door Dr.C. Bas, zich voorlopig zeer terughoudend opgesteld.

Na de slotvergadering zag men nog lange tijd handenschuddende en schouderkloppende mycologen in de zalen en gangen van het Hôtel de Ville, ten bewijze dat het kongres heeft bijgedragen tot het smeden van hechtere banden tussen de europese mycologen. De heer en mevrouw Coulon en de heer en mevrouw Rioussset van de Société Mycologique de Vaucluse en niet te vergeten H. Romagnesi, de belangrijkste organisatoren van het kongres, hadden eer van hun werk gehad.

=====